

ŞIRNAK'IN CİZRE İLÇESİNDE
04.09.2015 TARİHİNDE BAŞLAYAN ve 12.09.2015 TARİHİNDE SONA EREN
SOKAĞA ÇIKMA YASAĞI VE MEYDANA GELEN HAK İHLALLERİ
İNCELEME RAPORU

CİZRE (SOKAĞA ÇIKMA YASAĞI) OLAYLARI

İNCELEME RAPORU

15 Eylül 2015

(Bu inceleme raporu yaşanan ölümlerin oluş biçimlerine ilişkin anlatımlarda kimi farklılıklar göze çarpmakla birlikte, esas olarak tanık ve yakınların anlatımlarına dayanarak, yeni bilgiler ışığında gözden geçirilmiş ve 20 Ekim 2015 tarihinde yeniden yayınlanmıştır.)

ŞIRNAK'IN CİZRE İLÇESİNDE
04.09.2015 TARİHİNDE BAŞLAYAN ve 12.09.2015 TARİHİNDE SONA EREN
SOKAĞA ÇIKMA YASAĞI VE MEYDANA GELEN HAK İHLALLERİ
İNCELEME RAPORU

OLAY

Şırnak Valiliği tarafından 04 Eylül 2015 tarihinde Saat 20.00 itibariyle, 2014 nüfus verilerine göre 132 bin yurttaşın yaşadığı Cizre ilçesinde sokağa çıkma yasağı ilan edilmiştir. İlan edilen sokağa çıkma yasağı, örgüt mensuplarının yakalanması, halkın can ve mal güvenliğinin sağlanması gerekçelerine dayandırılmıştır.

Sokağa çıkma yasağının ilanı ardından, ilçeye her türlü giriş ve çıkışlar yasaklanmış, elektrik, su ve mobil şebeke ağları kesintiye uğramıştır.

Yine sokağa çıkma yasağının ilanını takip eden saatler içerisinde, Özel Harekat Timlerinin de yer aldığı geniş kapsamlı bir operasyon başlatılmış ve çatışmalar meydana gelmiştir. İlçede devam eden çatışmalar sırasında güvenlik güçleri tarafından çevreye rastgele, kimi zaman ise sivil yurttaşlara yönelik hedef gözeterek ağır silah ve savaş araçları ile ateş açıldığı, çok sayıda ölüm ve yaralanmanın olduğu, ev ve iş yerlerinin tahrip edildiği şeklinde kamuoyunun gündemine yansıyan hak ihlalleri meydana gelmiştir.

HEYETİN OLUŞUMU VE AMACI

Şırnak'ın Cizre ilçesinde meydana gelen hak ihlallerini yerinde incelemek, kanaat oluşturmak ve raporlamak amacıyla, İnsan Hakları Derneği (İHD), Türkiye İnsan Hakları Vakfı (TİHV) ve İnsan Hakları ve Mazlumlar için Dayanışma Derneği (MAZLUM-DER) tarafından bir heyet oluşturulmuştur. 08 Eylül 2015 tarihinde Cizre'ye giden heyet, tüm girişim ve çabalarına rağmen ilçeye alınmamış, güvenlik güçleri tarafından engellenmiştir. Bu tutum heyetimizde iddia edilen insan hakları ihlallerinin doğruluğu ve boyutlarının tahmin edilenden daha büyük olduğu tahminini ve bu durumun kamuoyundan gizlenmeye çalışıldığı kanaatini oluşturmuştur.

11.09.2015 tarihinde saat 18.00 sıralarında ise, Şırnak Valiliği tarafından yapılan yeni bir duyuruyla, 04.09.2015 günü saat 20.00'den itibaren başlayan sokağa çıkma yasağının 12.09.2015 günü saat 07.00'den itibaren kaldırılacağı bildirilmiştir. Bu bildirim üzerine bir heyet oluşturulmuş ve 12.09.2015 tarihinde ilçeye giden heyet, inceleme çalışmalarında bulunmuştur.

Heyet içerisinde yer alan Sivil Toplum Örgütü ve Meslek Odaları:

- TİHV Diyarbakır Temsilcisi **Barış Yavuz**
- TTB Merkez Konseyi üyesi **Şeymus Gökcalp**
- Diyarbakır Tabip Odası Başkanı **Cengiz Günay**
- Diyarbakır Tabip Odası Genel Sekreteri **Celal Canpolat**
- Pratisyen Hekimlik Derneği (PHD) Diyarbakır Şube Başkanı **Civan Gökcalp**
- İHD Genel Başkan Yardımcısı ve Diyarbakır Şube Başkanı **M. Raci Bilici**
- İHD MYK Üyesi **Vetha Aydın**
- İHD MYK Üyesi ve Şırnak Şube Yönetim Kurulu Üyesi **Büşra Demir**
- İHD Şırnak Şube Başkanı **Emirhan Uysal**
- İHD Şırnak Üyesi **Fazilet Taştan Arserim**
- İHD Şırnak Şubesi Cizre Temsilcisi **Abdülkerim Pusat**

**ŞIRNAK'IN CİZRE İLÇESİNDE
04.09.2015 TARİHİNDE BAŞLAYAN ve 12.09.2015 TARİHİNDE SONA EREN
SOKAĞA ÇIKMA YASAĞI VE MEYDANA GELEN HAK İHLALLERİ
İNCELEME RAPORU**

İlçe merkezinde incelemelerde bulunan heyet üyeleri, 04.09.2015 tarihinden başlayan ve 12.09.2015 tarihinde sona erdirilen sokağa çıkma yasağı süresi içerisinde meydana gelen hak ihlallerine ilişkin izlenimlerde bulunmuştur. Operasyonlar sırasında can ve mal kaybına uğrayan ya da can ve mal tehdidine maruz kalan yurttaşlar ve görgü tanıkları ile görüşmelerde bulunmuştur. Heyet ayrıca bölgede bulunan milletvekilleri ile de görüşmelerde bulunmuştur.

OLAYLARDA YAŞAMINI YİTİRENLER VE YARALANANLAR

Yaşamını yitiren yurttaşlar - (İHD avukatları tarafından tespit edilebilenler)

- *Cemile Çağırğa (10)
- *Özgür Taşkın (18)
- *Meryem Süne (53)
- *Bünyamin İrci (14)
- *Muhammed Tahir Yaramış (35 Günlük)
- *Eşref Edin (56)
- *Selman Ağar (10)
- *Mehmet Emin Levent (29)
- *Osman Çağlı (18)
- *Sait Çağdavul (21)
- *Şahin Açık (74)
- *Mehmet Erdoğan (75)
- *Mehmet Sait Nayici (16)
- *Zeynep Taşkın (19)
- *Maşallah Edin (35)

ŞIRNAK'IN CİZRE İLÇESİNDE
04.09.2015 TARİHİNDE BAŞLAYAN ve 12.09.2015 TARİHİNDE SONA EREN
SOKAĞA ÇIKMA YASAĞI VE MEYDANA GELEN HAK İHLALLERİ
İNCELEME RAPORU

Yaşamını yitiren ve ancak hastane kayıtlarında ulaşılmayan yurttaşlar

*Hacı Ata Borçin (75)

*Gadban Bülbül (78)

*Mehmet Dökmen (71)

*Bahattin Sevinik (50)

*Suphi Sarak (50)

*İbrahim Çiçek (79)

*Mülkiye Geçgel (48)

Heyetimizce yapılan incelemelerde, 22 yurttaşın yaşamını yitirdiği, 24 yurttaşın ise yaralandığı bilgisine ulaşılmıştır. 4 Eylül 2015 tarihinden itibaren başlayan olaylarda yaşamını yitiren ve yaralanan yurttaşlara ilişkin bilgiler, şu şekildedir *(NOT: Anlatımlarda yaşanan ölümlerin oluş biçimlerine ilişkin kimi farklılıklar göze çarpmaktadır. Yine de bu rapor temel olarak bu tanık ve yakınların anlatımları ışığında gözden geçirilmiştir. Raporun yayınlanma tarihi sonrasında teyit edilebilen isim değişikliği ve maalesef 7 Ekim tarihinde hastanede yaşam savaşını yitiren yaralı Mülkiye Geçgel ile yaşamını kaybedenlerin sayısı sabit kalmış, ulaşılabilen yaralı insan sayısı ise 23 olmuştur):*

***04 Eylül 2015 tarihinde,** Mehmet Emin Levent (29) Nur Mahallesi'nde zırhlı araçtan açılan ateş sonucu yaşamını yitirdi.

***05 Eylül 2015 tarihinde,** H.B. (15), Barış İşçen (16), Ümran Asrak (18), Meryem İşçen (40) açılan ateş sonucu yaralandı.

***05 Eylül 2015 tarihinde,** 4 çocuk annesi Ziyet Dirican (30) evinde oturduğu sırada gözüne isabet bir cisim ile yaralanmış ve bir gözünü kaybetmiştir.

***05 Eylül 2015 tarihinde,** Hacı Ata Borçin (75), Gadban Bülbül (78) isimli yurttaşlar, çatışma ortamının yarattığı gerilim nedeniyle korkuya bağlı kalp krizi geçirerek yaşamlarını yitirdiler.

***05 Eylül 2015 tarihinde,** Sait Çağdavul (21) Nur Mahallesi'nde polislerin zırhlı araçtan açtığı ateş sonucu yaşamını yitirdi.

***06 Eylül 2015 tarihinde,** annesinin kucağından düşmesi sonrası sağlık sorunları yaşayan Muhammed Tahir Yaramış isimli bebek (35 günlük), ambulansın polisler tarafından engellenmesi nedeniyle hastaneye erişim sağlayamadı ve yaşamını yitirdi.

***06 Eylül 2015 tarihinde,** Osman Çağlı (18) Cudi Mahallesi'nde zırhlı araçtan açılan ateş sonucu yaşamını yitirdi.

ŞIRNAK'IN CİZRE İLÇESİNDE
04.09.2015 TARİHİNDE BAŞLAYAN ve 12.09.2015 TARİHİNDE SONA EREN
SOKAĞA ÇIKMA YASAĞI VE MEYDANA GELEN HAK İHLALLERİ
İNCELEME RAPORU

***07 Eylül 2015 tarihinde,** Cemile Çağırğa (10) Cudi Mahallesi'nde zırhlı araçtan açılan ateş sonucu yaşamını yitirdi.

***07 Eylül 2015 tarihinde,** Bahattin Sevinik (50) Nur Mahallesi'nde evine isabet eden roket veya ateşli silahla vurulması sonucu yaşamını yitirdi (tanık anlatımları farklılaşıyor).

***07 Eylül 2015 tarihinde,** Suphi Sarak (50) Nur Mahallesi'nde sokakta zırhlı araçtan veya keskin nişancılar tarafından açılan ateş sonucu yaşamını yitirdi (tanık anlatımları farklılaşıyor).

***07 Eylül 2015 tarihinde,** Murat Babayiğit (9) ile Baran İmrağ (12) isimli çocuklar açılan ateş sonucu yaralandı.

***08 Eylül 2015 tarihinde,** Nurullah Aslan ve Ümit Aşkın isimli yurttaşlar, çatışmalar sırasında isabet eden kurşunlar nedeniyle yaralandı. Diyarbakır'da tedavi altına alınan yurttaşların bulunduğu hastane önünde sivil polisler bekledi, ziyaretçilerin ise GBT kontrolüne bakıldı.

***08 Eylül 2015 tarihinde,** Mesut Demir isimli yurttaş akrabasının taziyesine gittiği sırada, keskin nişancılar tarafından omzundan vurularak yaralanmıştır.

***08 Eylül 2015 tarihinde,** Ömer Magi (14) isimli çocuk, sağ karın boşluğuna merminin isabet etmesi sonucu ağır yaralandı.

***08 Eylül 2015 tarihinde,** 6 çocuk babası Abdullah Özcan (31) evinin sokağa bakan odasında namaz kıldığı sırada, açılan ateş sonucu ayağından yaralandı. Can güvenliği nedeniyle 12 saat sonra Şırnak Devlet Hastanesi'ne, ardından Diyarbakır'a sevk edilen Özcan'ın, yaralı ayağı kesildi.

***08 Eylül 2015 tarihinde,** Nur Mahallesinde çıkan yangını söndürmeye giden itfaiye görevlileri açılan ateş sonucu yaralandı.

***08 Eylül 2015 tarihinde,** Yasef Mahallesi'nde zırhlı araçtan açılan ateş sonucu yaralanan 7 çocuk annesi Meryem Süne (53), kan kaybından yaşamını yitirdi.

***08 Eylül 2015 tarihinde,** Zeynep Taşkın (19) Cudi Mahallesi'nde kucağında Berxwedan isimli bebeği olduğu sırada bina tepelerindeki keskin nişancılar tarafından açılan ateş sonucu yaşamını yitirdi. Berxwedan bebek ise, ayağından ve kulağından ağır şekilde yaralandı.

***08 Eylül 2015 tarihinde,** Maşallah Edin (35) Cudi Mahallesi'nde bina tepelerindeki keskin nişancılar tarafından açılan ateş sonucu yaşamını yitirdi.

***08 Eylül 2015 tarihinde,** İbrahim Çiçek (79) Nur Mahallesi'nde yatalak hasta olarak bulunduğu evde sağlık sorunları yaşarken hastaneye götürülememesi sonucu yaşamını yitirdi.

***09 Eylül 2015 tarihinde,** Eşref Edin (56) evinin damındayken Nur Mahallesi etrafındaki tepelere yerleştirilmiş zırhlı araçlardan açılan ateş sonucu yaşamını yitirdi.

ŞIRNAK'IN CİZRE İLÇESİNDE
04.09.2015 TARİHİNDE BAŞLAYAN ve 12.09.2015 TARİHİNDE SONA EREN
SOKAĞA ÇIKMA YASAĞI VE MEYDANA GELEN HAK İHLALLERİ
İNCELEME RAPORU

***09 Eylül 2015 tarihinde,** Mehmet Sait Nayici (16) Cudi Mahallesi'nde açılan ateş sonucu yaşamını yitirdi.

***09 Eylül 2015 tarihinde,** Yasef Mahallesi'nde açılan ateş sonucu yaralanan Özgür Taşkın (18) ambulansın gelmemesi sonucu, kan kaybından yaşamını yitirdi.

***10 Eylül 2015 tarihinde,** Devran Budak (9) isimli çocuk, açılan ateş sonucu yaralandı.

***10 Eylül 2015 tarihinde,** Bünyamin İrci (14) isimli çocuk Nur Mahallesi'nde zırhlı araçtan açılan ateş sonucu yaşamını yitirdi.

***11 Eylül 2015 tarihinde,** Nuh Mahallesi'ne giden zırhlı aracın geçişi esnasında yaşanan patlamada 5 polis yaralandı.

***11 Eylül 2015 tarihinde,** Şahin Açık (74) Nur Mahallesi'ndeki evinde fenalaşarak yaşadığı sağlık sorunları sonrası hastaneye götürülemediği için yaşamını yitirdi.

***11 Eylül 2015 tarihinde,** Selman Açar (10) isimli çocuk Cudi Mahallesi'nde açılan ateş sonucu yaşamını yitirdi.

***11 Eylül 2015 tarihinde,** Nur Mahallesi'nde isimleri öğrenilemeyen 4 yurttaş, keskin nişancılar tarafından açılan ateş sonucu yaralandı.

***11 Eylül 2015 tarihinde,** Mehmet Dökmen (71) Yafes Mahallesi'nde çatışma ortamının yarattığı gerilim nedeniyle yaşamını yitirdi.

***11 Eylül 2015 tarihinde,** Mehmet Erdoğan (75) isimli yurttaş, Cudi Mahallesi'nde ekmek almaya gittiği sırada keskin nişancıların açtığı ateş sonucu kafasından vurularak yaşamını yitirdi.

***12 Eylül 2015 tarihinde,** heyet üyelerinin incelemeleri esnasında Nur mahallesinde yaşanan patlama sonucu, Yusuf Şık isimli çocuk ağır yaralandı. Sağ ile her iki ayağı parçalanan Şık'ın, kaldırıldığı hastanede bir kolu kesildi.

***07 Ekim 2015 tarihinde,** Cudi Mahallesi'nde 09 Eylül 2015 tarihinde polislerce açılan ateş sonucu karnına isabet eden kurşun nedeniyle ağır yaralanan Mülkiye Geçgel (48) o tarihten beri bulunduğu hastanede yaşamını yitirdi.

YAŞAMINI YİTİREN YURTTAŞLARIN AİLELERİ İLE YAPILAN GÖRÜŞMELER

Ramazan Nayici - Yaşamını yitiren Mehmet Sait Nayici'nin babası

Oğlum Mehmet Sait Nayici, 16 yaşındaydı. Sokağa çıkma yasağı ilan edildiği gece kimse eve gidemedi. Kimse kimseye gidemedi ve sormadı. [Cizre'nin] dört tarafı sarıldı ve yasak ilan edildi. Yoğun top ve silah sesleri geliyordu. Olayın 3. günü oğlumla evde kalyorduk. 'Bir yere ayrılmayın, çatışmalar şiddetlenirse birlikte kaçalım' dedim. Arkadaki komşularımız,

ŞIRNAK'IN CİZRE İLÇESİNDE
04.09.2015 TARİHİNDE BAŞLAYAN ve 12.09.2015 TARİHİNDE SONA EREN
SOKAĞA ÇIKMA YASAĞI VE MEYDANA GELEN HAK İHLALLERİ
İNCELEME RAPORU

çatışmaların şiddetlenmesiyle kaçmaya başladılar. Biz de kaçmak zorunda kaldık. Evimin etrafında duvar var, kapıdan çıktık ve yandaki komşunun evine sığındık. Evimizin arkasında bir boşluk vardı oraya kaçmaya çalıştık. Arkamızdan silahlarla saldırmaya başladılar. Oğlum arkadaydı ve kendisini kurtaramadı. Arkadan kurşunlar ona isabet etti. Kurtulamadı, Saat 21.00'de vurdular. Saat 03.00'e kadar evde kaldı ve yaşıyordu. Kan kaybından yaşamını yitirdi. Tek kurşunla sırtından vuruldu. Karın bölgesinden mermi çıkmıştı. Telefonları kesmişlerdi, ambulanslar yoktu. Herkes kendini korumaya çalışıyordu. Telefon olmadığı için ambulansı çağıramadık. Saat 03.00'te yaşamını yitirdi. Daha sonra birileri onu alıp taziye evine getirmişler. Müdahale edilmiş olsaydı, yaşamını yitirmezdi. O bir kadın ve bebek vardı buzhanede. Kokmasınlar diye mevcut olan buzlarla etraflarını sardık öylece beklediler. Yasak kalktığı güne kadar taziyenin morgunda bekletildiler. 2 gün önce bizi çağırdılar. Savcılık ifademizi aldı. Dün de cenazelerimizi alıp defnettik.

Yaşamın yitiren Meryem Süne'nin kızı

Kendisi annemdir ve özürdür. Saat 08.00 civarında ona 2 iğne yaptım. Ben de sağlıklıyım. 09.00 civarında abdest almak için dışarı çıktı, o esnada bağırma sesleri geldi. Dışarı çıktık, baktık yerededir. Onu eve aldık, nabızı halen atıyordu. Bilye şeklindeki mermi ile vuruldu. Elimizde de parçaları var. Ambulansı aradım. Ancak 'gelemeyiz' dediler. 'Gelirsek bize saldırırlar' deyip gelmediler. Komşular polislere haber verdiler. Onlar da 'çıkanı vururuz' demişler. Ben de sırtıma alıp gitmeyi istedim, ancak izin verilmedi. Saat 11.00'a kadar da yaşıyordu. Sonra gidip bir doktor getirdik, o da iç kanaması olduğunu söyledi. Zaten kısa bir zaman sonra yaşamını yitirdi. Sonra komşumuzun bir avlusuna koyduk, üzerine buz parçaları koyup sabahı bekledik. Sabah polisleri aradık 'getirmeyin' dediler. Bir komşumuzun tavuk buzhanesi vardı. Onu oraya koyduk. Saat 04.00'e kadar bekledik, sonra milletvekilleri geldi. Cenaze aracını getirdiler ve onu hastane morguna götürdük.

Tarik İrci - Yaşamın yitiren Bünyamin İrci'nin babası

Bünyamin İrci'nin babasıyım, Nur mahallesinde kardeşimin çocukları kalmıştı. Orada soğuk su yoktu, bizden buz istediler. Ben de 'götür' dedim. O da buzu alıp gitti. Sabaha kadar orada kaldı. Sabah da 'ben eve gideceğim, annem, onlar merak ederler' demiş ve evden çıkmış. Dönüşte bir panzer önünü kesmiş, o da elini havaya kaldırmış ve eve gitmek istediğini söylemiş. Ancak polisler onu alıp panzere koymuşlar ve orada onu öldürmüşler. Kalbine bir mermi sıkılmış. Kulağı da kesilmiş, bir elinin içine de mermi isabet etmiş, işkence edilmiş, kaburgası da kırılmış. Beyin kanaması sonucu yaşamını yitirmiş. Daha sonra bir çöpe atılmış, onu görenler bir camiye götürmüşler. Sabah kalkınca Bünyamin'in yaşamını yitirdiğini öğrendim. Oğlumla birlikte onu almaya gittim. Yolda panzerler bizi durdurdu ve yüzükoyun yere yatırıldık ve tehdit edildik 'sizi öldüreceğiz' dediler. Biz de 'evimiz orada' dedik, 'gitmeliyiz' dedik, sonra gitmemize izin verdiler. Mahalleye gittik, onu camide gördük. Ambulansı çağırdık, o da gelmedi. Faysal Sarıyıldız (HDP milletvekili) ambulans çağırdı, sonra onu alıp hastaneye götürdük. O arada etrafımızı 3 panzerle sardılar, bize hakaret ettiler, küfür edip tehdit ettiler. Hastane önünde IŞİD gibi olan 500 kişi vardı. Yüzlerce polis ve askeri araç vardı.

ŞIRNAK'IN CİZRE İLÇESİNDE
04.09.2015 TARİHİNDE BAŞLAYAN ve 12.09.2015 TARİHİNDE SONA EREN
SOKAĞA ÇIKMA YASAĞI VE MEYDANA GELEN HAK İHLALLERİ
İNCELEME RAPORU

Ahmet Edin - Yaşamın yitiren Maşallah Edin'in eşi ve Zeynep Taşkın'ın kayınpederi

Ben şoförüm, Irak'taydım. Telefonlarla hiç uğraşamıyordum. Abimin ev telefonunu aradım, çocuklarımı çağırttım. Eşim ve gelinimle telefonla konuştum. Telefondan sonra eve gitmek için dışarı çıkmışlar. İlk gelinim Zeynep Taşkın çıkmış, kucağında da 6 aylık bebeği vardı. Çıkar çıkmaz keskin nişancılar tarafından vurulmuş. Yere düşünce eşim Maşallah yardımına koşmuş. Onu da vurmuşlar, sonra amcam geliyor. Onu da ayağında vuruyorlar. O da bebeği alıp içeri çekmiş, tek kurşunla vuruyorlar. Kapının önünde düşenlere de silahla sıkıyorlar. Bebek annesinin cenazesi üzerinde saatlerce ağlamış, ancak kimse onları kurtarmaya gidememiş.

Zeynep Taşkın 'in eşi

Kapının önünde annem ve eşim katledildi. 6 aylık bebeğim Berxwedan, amcam Ahmet Edin, amcamın eşi Ayşe Edin ile kuzenim Ekrem Dayan yaralandı şu an Şırnak Devlet Hastanesi 'nde yatıyorlar.

Ahmet Erdoğan - Yaşamın yitiren Mehmet Erdoğan'ın kardeşi

Mehmet benim abimdir. Eşi, oğlu Ali ve Ali 'nin çocuklarıyla birlikte evde kalıyordu. Valiliğin 'fırınlar açık alışveriş yapın' anonsu üzerine, o da fırına ekmek almaya gidiyor. Fırın dönüşü sokakta panzerden ateş açılması sonucu yaşamını yitirdi. Mezarlıkta Kur'an okuyarak çocuklarının geçimini sağlıyordu. İnsanlık dışı bir uygulamayla insanlar katledildi.

Mevlüt Sarak - Yaşamın yitiren Suphi Sarak'ın oğlu

Nur mahallesinde İkamet ediyorum. Komşularımız vuruldu ve onların sesleriyle babam dışarı çıktı. Vurulan komşumuz Bahattin Sevinik'ti. Akşamdı. Saat 21.00-22.00 arası babam vuruldu, sokakta vuruldu. 3. gündü. Pazartesi akşamdı. Babam panzerde duran polisler tarafından vuruldu. Yakın mesafeden vuruldu. Cenazeyi polis alıp, Şırnak'a götürdü. Daha sonra Kasrik'te defnedildi.

Abdullah Yaramış - Muhammed Tahir Yaramış'ın (35 günlük) babası

Kendisi hasta değildi, yasak zamanında hasta düştü. Ancak sokağa çıkma yasağı ve ambulansın, doktorun gelmemesi sonucu yaşamını yitirdi. 6 Eylül 2015 tarihinde sabaha doğru yaşamını yitirdi. Öldükten sonra, 3 saat yanımızda kaldı. Sonra onu camiye getirdik. Bir cenaze daha oradaydı. Etrafına buz koyduk ama kokmaya başlamıştı.

Ramazan Çağırğa - Cemile Çağırğa'nın babası

ŞIRNAK'IN CİZRE İLÇESİNDE
04.09.2015 TARİHİNDE BAŞLAYAN ve 12.09.2015 TARİHİNDE SONA EREN
SOKAĞA ÇIKMA YASAĞI VE MEYDANA GELEN HAK İHLALLERİ
İNCELEME RAPORU

Gerçek ismi Cizira Botan idi, ama izin verilmediği için Cemile koyduk. Cudi mahallesinde oturuyoruz. Akşam saat 17.00 ile 20.00 arası idi. Her tarafta çatışmalar vardı. Yasağın 3. günü idi, herkes dışarıda idi, evimizin kapısı da caddeye bakıyor. Herkes kapının önünde duruyordu. Mahallede olay yoktu, burada hendekler de yok. Kapımızın tam karşısında keskin nişancıların noktası vardı. Kapının eşliğinde oturduğumuz sırada vuruldu. Uçak savar, kobra, silahlarla vuruyorlardı. O esnada, o da vuruldu ve yaşamını yitirdi. 92 yılında da evimize yine top atılmıştı o zaman da 7 aile ferdimiz katledilmişti.

Mustafa Edin - Yaşamın yitiren Eşref Edin'in yeğeni

Eşref Edin amcam olur. Sokağa çıkma yasağı ilan edildiği zaman hepimiz onun evine sığındık. Nur mahallesinde ikamet ediyor. 10.09.2015 tarihinde evdeki sular bitti, biz de belki sular bırakılır düşüncesiyle, o da damda olan su hortumunu aşağıya sarkıtmak için dama çıktı. O esnada çatışma başladı, biz de arka odaya gittik. 'O da üst kattaki evde saklanmıştı' diye düşündük. Çatışma gece 21.00 ile 01:30 arasında devam etti. Hiçbir şekilde çıkamadık. Silah sesleri azalınca eşi de bir bakayım diye yukarı çıktı. Bağırma sesleriyle yukarıya koştuk, damda yüzü kotun yatıyordu. Bir mermi sırtına denk gelmişti. Onu aşağı indirdik. Hiç konuşmadı, ölüp ölmediğini de bilmiyorduk. Kan kaybı çok olmuştu. Saat 03.00 civarında hastaneye getirmek istedik. Polislerle konuştuk, ancak araca bindirip onu getirmek istedim ise de polisler silahla sıkıyorlardı, bir türlü getiremedik. En sonunda onu evin bahçesine koyduk. Cenaze 24 saat yanımızda kaldı. 24 saat sonra cenaze aracına götürmeye çalıştık. Götürdüğümüz sırada da üzerimize silahlarla saldırdılar. Bozulmasın diye üstüne buz parçaları koyduk.

İsa Dökmen - Yaşamın yitiren Mehmet Dökmen'in abisi

Mehmet Dökmen'in abisiyim. Kalp ve nefes darlığı hastalığı vardı. Eşiyle birlikte tek başına evde kalıyordu. Akşam top atışları yapılıyor. Akşam tanklardan atılan toplardan bir tanesi evine denk geliyor ve evini parçalıyor. O arada kalp krizi geçiriyor. Ambulansı çağırdıkları halde gelmemiş, gelemeyeceklerini söylemişler. Sabah evi ablamı ve komşuları çağırılmış eve gelip baktıklarında yaşamını yitirdiğini görmüşler.

HEYETİMİZİN OLAYLARDA HAK İHLALİNE MARUZ KALAN VE OLAYLARA TANIK OLAN YURTTAŞLARLA YAPTIĞI GÖRÜŞMELER

Görgü tanığı (1) – (Sağlık Görevlisi)

Çatışma sonrası polisler doktorları tehdit etmiş, onun üzerine acil servisi de yoğun bakım bölümünden çıkarmışlar. Kızıltepe'den gelen sağlık ekibi ve bazı uzman doktorlar buradaydı. Pratisyen doktor yoktu, ilk gün burada mahsur kalan sağlık personeli buradaydı. Uzun

ŞIRNAK'IN CİZRE İLÇESİNDE
04.09.2015 TARİHİNDE BAŞLAYAN ve 12.09.2015 TARİHİNDE SONA EREN
SOKAĞA ÇIKMA YASAĞI VE MEYDANA GELEN HAK İHLALLERİ
İNCELEME RAPORU

süreden beri burada olan sağlık personeli idi. Gece 01.00'de 2 zırhlı aracın çarpışması sonucu 3 ya da 4 polis ve 2 sivil getirildi. Onların müdahalelerini yaptık, daha sonra da patlama sesleri gelmeye başladı. Top atışlarını duyduk. O anda polis memuru 'korkmanıza gerek yok, onlar bizimkilerdi' tarzında sevincini ifade eden bir cümle kullandı. 'Bombardımanı yapan bizimkilerdi'. Patlamalar ve silah sesleri ara sıra geliyordu. Ama sabaha kadar sakin geçti. Sabah 07.00 gibi yaralılar gelmeye başladı. İlk başta 4-5 hasta geldi. Bu yaralılar gece 01.00'de yaşanan bombardıman da yaralananlardı. Onların ifadesine göre sabaha kadar evde beklemişler. Birisinde arter kesiği olduğunu düşünüyorduk. Diz bölgesinde yoğun hematoma vardı. Ona müdahale ettik. Diğerleri daha hafif yaralıydı. Şarapnel parçalarıyla yaralanmışlardır. Bir kadının ayağına şarapnel parçasının isabet etmesi sonucu kırık vardı. O esnada sabah bir patlama olmuş. Bir çocuk toprakta patlamamış bir bombayı eline aldığı sırada, elinde patlamış. 13 yaşındaydı, sağ eli kopmuştu. Sağ ve sol ayak bilekten itibaren tamamıyla dağılmıştı, kemikler parçalanmıştı. Sadece doku kalmıştı. Arter kanaması vardı. 2 saat sonra Diyarbakır'a sevk ettik. Mahallelerde çok yaralı olduğu söyleniyor. Ancak korkudan gelemiyorlar. Kendi imkânlarıyla tedavileri yapıyorlar. Dün gelen yaşlı birisi getirildi, kafasından vurulmuştu. Yaşamını yitirmişti. Gece kimse gelemiyormuş, gündüz gelenler de ölümü göze alıp geliyorlardı. Yakın çevrede olanlar ve yolda kalan tek tük hasta geliyordu. 50 yaşında olan ve aşırı kan kaybı olan birisi gelmiş. Öldüğü düşünülen yaralıya müdahale edilip, Diyarbakır'a gönderildi. Durumu şu an iyi. Gelen hasta sayısı az olduğu için kan yetiyor. İlk gün personel varmış daha sonra sevkler ve izinli gitmiş, 3 uzman doktor tek kalmış. Geldiğimiz gibi buraya çıktığımız için bir şeyle karşılaşmadık, ancak buraya gelene kadar 5 metre aralıklarla kontrolden geçirdik. Hastane bahçesinde çatışma çıktığı söylendi. Yoğun bakımın camına bile kurşun isabet etmiş. Yoğun bakımın dışarı bakan camı sedyelerle kapatılmış. 5 yatak var. Sevk edilenler ediliyor, bazıları da servislerde bir süre bekletilip tedavileri yapılıyor.

2 gün önce gelen bir çocuğu anlatayım. Çocuk 6-7 yaşında. Hastaneye acile geldiği zaman, etrafa bağırp çağırıyormuş, gözünü çıkarmaya çalışıyor. Sağa sola devamlı bağıryordu. 'Kendimi öldüreceğim' diye sürekli bağıryordu.

Bu sabah gelen çocuk, yaşıtı olan kuzenleriyle birlikte geldiler. 10 yaşında çocuklar. Onlar da bu şekilde bağıryorlardı. 'Kendimizi öldüreceğiz, kendimizi patlatacağız' diyorlardı. Bu yaştaki çocuklarının psikolojilerinin ne hale geldiğini gösteriyor. 7 yaşında, 10 yaşındaki bu çocuklar 'kendimi öldüreceğim, kendimi patlatacağım' diye bu şekilde bağıryor artık, yapabilecek bir şey yok.

Görgü tanığı / Mağdur(2)

Burada çatışmalar başladı. Çatışlar artınca evi terk ettik. Top, havan tüm silahlarla saldırdılar. Havan ve topları eve atıktan sonra, ev yanmaya başladı. Su yoktu, ekmeğimiz yoktu, elektrikler yoktu, telefonlar yoktu. Bakkala bir yere de gidemiyorduk. Hastalar olunca doktora gidemiyorduk. Özürlü bir oğlum var onu bile hastaneye götüremedik. Bende sakatım. Ambulansı çağırdık/çağırıyorduk ancak gelmiyorlardı. Bazen telefon çekince arıyorduk, ancak gelemediklerini söylüyorlardı. Polisler üzerimize silah sıkıyorlardı. Yanımızdaki camide 25 sivil öldürdüler. Sokaklarda öldürdüler, komşumuzun evi yakıldı. Ölenlerin hepsi sivildi. Ölenlerin hepsi, polisin sıkığı silahlarla, kurşunlarla öldü. Burada olan bir çocuk su içip, 'annem onlar özlemiştir eve gideyim' deyip evden çıktı, o arada polisler silah sıkıp onu

ŞIRNAK'IN CİZRE İLÇESİNDE
04.09.2015 TARİHİNDE BAŞLAYAN ve 12.09.2015 TARİHİNDE SONA EREN
SOKAĞA ÇIKMA YASAĞI VE MEYDANA GELEN HAK İHLALLERİ
İNCELEME RAPORU

öldürdüler. Sonra polisler yanına gidip, tekrardan bir şarjör silahı üzerine sıktılar. Küçük yaştaydı 12-13 yaşındaydı. Elini kaldırmış 'durun' dedi, ancak onu dinlemediler ve silah sıktılar. Susuz, aç, elektriksiz bir şekilde evlerimizden çıkamadık.

Görgü tanığı/ Mağdur (3)

5 gün oldu. Tam evin karşısındaki parkın olduğu yerden, ara sokaktan attılar. İçeri girdi. Ben havuzun yanındaydım. Komşular su almaya gelmişlerdi. Sesle birlikte kat kat çıktık. Sonra bu kata denk gelmişti, buranın yandığını gördük. Komşular yardımımıza geldi, bu şekilde söndürdük. 3 yeğenim vardı, onları aşağı indirmiştik. Yangını söndürmeye çalıştığımız esnada da ateş ediliyordu. O yüzden çoğu komşu yardıma gelememi. Direk insanlar hedef alınmış. 3 akşam önce zaten kıyamet gibiydi. Damdaki tüm güneş enerjileri hepsi delik deşik edilmiş, bomba deymiş, dışarıdan da evin her tarafına silah ve havanlar atılmıştı. Zaten izler mevcut. Bir önceki olaylarda bir kardeşim yukarıda panzerler tarafından vuruldu, o da tamirciydi. Adı Zeki Alar idi. Diyarbakır'da 9 gün yoğun bakımda kaldı, daha sonra yaşamını yitirdi. Bu da onun evi ve çocukları. Önce su depoları hedef alındı. Bir taraftan kurşun, bir taraftan bomba ve yangını söndürmeye çalışıyorduk.

Görgü tanığı/ Mağdur (4)

Bundan 3 gün önceydi. Buraya panzer geldi. Biz de eve girdik. Yarım saat boyunca, polisler buraları taradı ve daha sonra da devam etti. Hiç dışarı çıkamıyorduk. Panzerle kapıyı kırdılar. Eve girmediler. Ama yarım saatte kadar evi, kapıyı, duvarı taradılar. Evde su ve yemek yoktu. Nur mahallesi çok perişan oldu. Komşulardan alıyorduk. Yani komşular birbirimize bir şeyler vererek, bugünleri öyle atlattık.

Görgü tanığı/ Mağdur (5)

Devlet, panzerlerle mahalleye girdi. Tank ve toplarla girdiler. Biz de buradan kaçtık. Sadece kendi canımızı kurtarmaya çalıştık ve kaçtık. Bu sabah geldik. Tüm evlerimizi, eşyalarımızı talan etmişler. Dükkanlarımızı yıkıp yakmışlar. Dükkandaki tüm eşyalar ya tahrip olmuş ya da bozulmuş. İlk başta elektrikleri kestiler. Sonra suları kestiler. Elektrikler ilk günden kesildi, sular ise 6 gündür kesilmiş. Su boruları patlamış, caddelerdeki suları içebiliriz. Damdaki su depolarımız bile hedef alındı ve depolar da patlatıldı.

Görgü tanığı/ Mağdur (6)

Devletin yaptığını, bize yaptığını, İsrail Filistin'e yapmaz. Bu insanlık dışı muameleyi kimse kabul etmez. Kimse kaldıramaz. 8-9 gün su yoktu, ekmek yoktu, erzak yoktu, elektrikler yoktu.

ŞIRNAK'IN CİZRE İLÇESİNDE
04.09.2015 TARİHİNDE BAŞLAYAN ve 12.09.2015 TARİHİNDE SONA EREN
SOKAĞA ÇIKMA YASAĞI VE MEYDANA GELEN HAK İHLALLERİ
İNCELEME RAPORU

Fırınları bırakmadılar, eczaneler yoktu. Hastalar gelmişti, ilaç bulamıyorduk. Yani bunun yaptıklarını hiç kimse yapmaz. İnsanların vicdanına sığmaz. Ben bunu Cumhurbaşkanı'dan beklemiyordum. Bunu İsrail devleti yapmazdı, Netanyahu yapmaz. 8 gün esaret altında kaldık. Balkona bile çıkamıyorduk. Devamlı silahlarla üzerimize saldırıyorlardı. Çevik kuvvet vardı, tanklar, özel hareket vardı. Bunlar, Erdoğan'ın IŞİD'iydi.

Görgü tanığı/ Mağdur (7)

Bizim şehrimizde bizi hayvan yerine koydular. Bizleri katlettiler. Burada yeni doğmuş bir bebeği katlettiler. Yaşamını yitiren insanları taşımaya çalışan vekilleri taradılar, öldürmeye çalıştılar. Her şeyi gözlerimizle gördük. Kapımızın önünde bildiğimiz askeri tanklarla, evlerin üzerine bomba atıyorlardı. Herkes evindeydi. Kimse bir şey yapmıyordu, evden çıkmıyordu. Ancak onlar katliam yaptılar. Herkes ssesiz kaldı. Biz burada ölüm içerisinde iken, aç iken, devlet yetkilileri 'kimse ölmedi, aç değil' dediler. 'İhtiyaçlarımızı karşılıyor' dediler. Ancak onlar, sadece üzerimize silahla saldırıyordu, bizleri katlediliyordu. Polisler büyük marketi açıp, kendi ihtiyaçlarını karşılıyorlardı. İnsanların, ihtiyaçlarını karşılamasına izin vermiyordu. Bebekler için süt bile almamıza izin verilmedi. 8 gün boyunca bir damla süt bulamadık. Süt almaya çıktığımda, üzerime mermilerle saldırdılar. Bu saldırıda ölebilirdim de. Bize yaptıkları hareketlerle 'size göstereceğiz gücümüzü göreceksiniz' diyorlardı. Özel tim kıyafeti vardı. Sakallı IŞİD tipliydi. Hepsinin boyunlarında IŞİD flaması gibi siyah bezler, bereler vardı. Tank, kirpi ve yeni kobralar vardı. Araçların içinde ateş ederek insanları öldürdüler. Bebek ve yaşlıları katlettiler.

Görgü tanığı/ Mağdur (8)

Benim dükkanım, bu da benim evim. Biz depoya kaçtık, bodrumdaki sığınağa kaçtık. Bu araçta birileri vardı. Arabayı terk edip, bir yere sığınmaya çalıştılar. Ancak keskin nişancılar tarafından vuruldu.

Görgü tanığı/ Mağdur (9)

Saldırıyla birlikte çocuklarımızı alıp, evimizin arka tarafından kaçtık. Evin her tarafına toplar ve silahlarla saldırdılar. İlk başta seslerini duyduk. Özel harekattı, başını çıkardığın gibi silah sıkıyorlardı. Anons ediyorlardı, tehdit ediyorlardı. 'Teslim olun, HDP ye oy verdiniz, bize 400 vekil vermediniz, siz de bu hale gelin' diyorlardı. Panzerin üzerindeki Arapça konuşuyorlardı, sakallıydılar. IŞİD'e benziyorlardı. Halimizi görüyorsunuz, ne diyeceğim! Evi görüyorsunuz, zar zor çocuklarımızı kurtarabildik.

Görgü tanığı/ Mağdur (10)

ŞIRNAK'IN CİZRE İLÇESİNDE
04.09.2015 TARİHİNDE BAŞLAYAN ve 12.09.2015 TARİHİNDE SONA EREN
SOKAĞA ÇIKMA YASAĞI VE MEYDANA GELEN HAK İHLALLERİ
İNCELEME RAPORU

Keskin nişancılar etrafta bekliyorlardı. Çocuklarımız bile dışarı çıkamıyorlardı. Devamlı üzerimize silahla sıkıyorlardı. Türkçe şarkıları, 'Ölürüm Türkiye' şarkısını bize, panzerlerden dinletiyorlardı. Bize 'şerefsizler' diye hakaret edip durdular. Çocuklarımızla evdeydik. Gördüğünüz gibi, komşularımız arka taraftan evin duvarını kırıp beni ve çocuklarımı kurtardılar. Yoksa polisler, burada hepimizi katledeceklerdi. IŞID'e benziyorlardı.

Görgü tanığı/ Mağdur (11)

Evimiz buranın arkasında. Saat 07.30-08.00 gibi saldırmaya başladılar. Bombalar yüzünden evde daha fazla kalamadık. Komşumuzun evine kaçtık. 9 gündür, 24 saat boyunca üzerimize saldırdılar. Dışarı çıkamadık. Tarihte böyle bir şey yok. En fazla 2-3 gün olur. Bu kadar ağır silahlarla, insanların üzerine bu kadar saldırılmaz. Vicdan ve insanlık olması gerekir. Hiçbir şekilde dışarı çıkamıyorduk. Panzerin görme mesafesinde olan yere kadar, silahla o bölge taranıyordu. Mermileri, silah atıkların çoğunu topladılar. 1991-92 yıllarında buradaydım. Ama bunun gibi değildi. İnsanlık bunu kabul etmez. Ölenlerin sivil olmadığını söylüyorlar. Hepsi de sivil. Hatta bu evde ölenlerden birisi memurdu. Onun öldüğünü görüp, vicdanı kabul etmeyen birisi de yanına gidince o da vuruldu ve katledildi. Ölen Bahattin Sevinik, Maliye'de memur. Keskin nişancılar araçtaydı. Ezan sesi hiç gelmiyordu. Bazen sabahları gelirdi. Bu evde tarandığı zaman, tüm aile evin içindeydi. Hiç kimse çıkamadı. Sokağa çıkma yasağı ilan ettikten sonra, kimse evden çıkamadı. Bu evdekiler 8 gün evden çıkamadılar, bu sabah evden çıktılar. Hepsi susuzluktan ağlıyorlardı.

Mehmet Ali Aslan - (HDP Mardin Milletvekili)

Olayların ilk gününden beri buradayım. İlk geldiğim gün zaten 4-5 noktaya takıldık, geçişimize izin vermediler. Yürüyerek buraya geldik. İdil'de 2 nokta, bir de burada 2 nokta vardı. Biz bir heyet şeklinde gelmiştik. İlk geldiğimizde 'sivil ölüm olur mu?' diye düşünmüyorsun ama ilk geldiğimiz gün sivil vatandaşların (yaşlı-çocuk-genç) katledildiklerini ve derin dondurucuda bekletildiklerini gördük. Bu manzaralarla karşılaştık. Parça tesirli bombalarla birçok insanın yaralandığını gördük. Yine birçok sivilin keskin nişancılar tarafından katledildiklerini gördük ve kafalarına kurşun isabet edildiğini gördük. Cudi mahallesinde iken Nur'dan arıyorlardı 'burada yaralı var, ölü var' diye. 2 kez Nur mahallesine geçmeye çalışınca, polis saldırısı oldu. Üzerimize doğru ateş açıldı. Namluları bize doğrultular. 'Geçerseniz vururuz' diye tehdit ediyorlardı. Panzerlerle üzerimize geldiler. Bazen geri çekilmek zorunda kaldık. 1-2 vekilimiz devamlı sabit telefonlarının başında bekliyordu. Yaralıların adreslerini belirliyorduk ve ambulansları arıyorduk. Ancak 112, 'Emniyet bize izin vermiyor' ya da 'bize de saldırı oluyor' deyip gitmiyorlardı. Birçok yaralı müdahale edilmediği için ve kan kaybından dolayı yaşamını yitirdi. Ambulans müdahalesi olmadığı ve hastaneye gidemediklerinden dolayı yaşamlarını yitirdiler. Mesela diyaliz hastaları vardı. Onların dışarıya çıkışlarına izin verilmedi. Bu bir imhaydı. Kendilerince halkın güvenliği için buralardalardı. Ancak 'yasak kalkana kadar, kaç insan daha öldürürüz?' diye planlıyorlardı. Burada bir sivil insan katliam yapıp gittiler.

ŞIRNAK'IN CİZRE İLÇESİNDE
04.09.2015 TARİHİNDE BAŞLAYAN ve 12.09.2015 TARİHİNDE SONA EREN
SOKAĞA ÇIKMA YASAĞI VE MEYDANA GELEN HAK İHLALLERİ
İNCELEME RAPORU

Faysal Sarıyıldız - (HDP Şırnak Milletvekili)

12 Eylül 2015 tarihine kadar 23 kişi yaşamını yitirmiştir. Bunlardan 15'i kafataslarına aldıkları kurşunlarla yaşamlarını yitirmiştir. 8 vatandaş da yaralandıktan sonra kendilerine ulaşılmalarına izin verilmediği ve hastaneye götürülemediği için yaşamlarını yitirmişlerdir. Yaralılar saatlerce hatta günlerce beklemiş ve yaşamlarını yitirmişlerdir.

OLAYLAR SIRASINDA GÖZALTINA ALINANLAR

06 Eylül ile 11 Eylül 2015 tarihleri arasından Selim Gasyak, Sait Özdemir (tutuklandı), Abdullah Edin, İbrahim Halil Edin, Yusuf Ecer, Muhyettin Ecer, Hasan Ecer, Fatih Ecer, Dilşad Yakaoup Majeed isimli yurttaşların gözaltına alındıkları tespit edilmiştir.

SAĞLIK HİZMETLERİNE DAİR TESPİTLER

Heyetimizin sokağa çıkma yasağı süresi içerisinde ilçedeki sağlık hizmetleri, uygulama ve erişim konularında yaptığı inceleme sonucu ulaşılan tespitler şu şekildedir;

Cizre Devlet Hastanesi'nde Kamu Hastaneleri Birliği Tıbbi Hizmetler Başkanı Dr. Yunus Emre Danış ile yapılan görüşme:

Cizre Devlet Hastanesi'nde Ortopedi Uzmanı ile Pediatri uzmanı yoktur. Mardin Kızıltepe'den 4 Uzman Hekim 2 günlüğüne gelmiştir, yeniden görevlendirme için beklemektedirler. Cizre Devlet Hastanesi'nin Acil Servisinde Pratisyen Hekimler çalışmaktadır. Sokağa çıkma yasağının başladığı günden, yasağın kaldırıldığı 12 Eylül 2015 tarihleri arasında herhangi bir konuda sağlık hizmeti aksamamıştır. Hastanemize toplam 1600 hasta başvurusu yapılmış. Tedavileri düzenlenmiştir. Ambulanslar Cizre İlçesinin belli ana arterlerinde hasta alabilmiştir. Diğer Caddelere ve mahallelere gidememiştir.

Bölgeden yardım için gelen 2 Pediatri Uzmanının, Sağlık Bakanlığı tarafından görevlendirilinceye kadar hastanede gönüllü çalışmak istediklerini, hangi bölümde hekim ve sağlık personeli yoksa, o bölümlerde çalışmak isteyen sağlık personeli ve hekimlerin olduğunu belirtmemiz üzerine; kendilerine talimat geldiğini, gelen talimata göre Sağlık Bakanlığı tarafından görevlendirilmeyen hekim ve sağlık personellerini çalıştıramayacaklarını söylediler.

Pediatri uzmanının olmadığını, çocuk hastalara nasıl bakacaklarını sormamız üzerine; Çocuk Uzmanımız yok ama şu anda Çocuk Uzmanına bir ihtiyacımız yok, Acil Servisteki Pratisyen Hekimlerin bakacağını, olmazsa sevk edileceğini, söyledi.

Cizre ilçesindeki mahallelerde yurttaşlarla yapılan görüşmelerde;

Cudi mahallesi,

ŞIRNAK'IN CİZRE İLÇESİNDE
04.09.2015 TARİHİNDE BAŞLAYAN ve 12.09.2015 TARİHİNDE SONA EREN
SOKAĞA ÇIKMA YASAĞI VE MEYDANA GELEN HAK İHLALLERİ
İNCELEME RAPORU

Cudi Mahallesi'nin bazı yerlerinde de hiç su akmadı ve elektrik yoktu, bazı yerlerinde ise bazen su akıyor ve elektrik geliyordu ama ihtiyaçlarımızı karşılayacak düzeyde değildi. Cudi Mahallesi'ndeki 3 Aile Sağlığı Merkezi 8 gün boyunca kapalıydı. Mahallenin her tarafında çöpler birikti. Çok kötü kokular yayılmaktaydı.

Nur mahallesi,

Nur mahallesinde 8 gün boyunca hiç su akmadı ve elektrik yoktu.

Nur mahallesinde İnek, Kedi, Güvercin gibi hayvanlar kurşunlanarak öldürülmüştü. Mahallede ağır bir leş kokusu vardı. Hayvan leşleri hala kaldırılmamıştı.

Mahallenin birçok sokağından yer altı su şebekesinin patlaması sonucu su akıyordu, su kirliydi ve yer yer çocuklar içindeydi.

Nur mahallesinde birçok kişi evlerine gelen kurşun-roket olduğu belirtilen patlayıcılardan dolayı yaralanmıştı. Yaralılar 112 ambulansı defalarca aramalarına rağmen kendilerine hizmet veremeyeceklerini, güvenlik olmamasından dolayı gelemeyeceklerini söylemişlerdir.

Nur mahallesinde bir yurttaş, evlerinde hiç su kalmadığını, sokağın kenarından akan pis sudan aldıklarını ve kaynatarak çocuklarına verdiklerini söyledi.

Nur mahallesinde başka bir yurttaş çocuklarının psikolojilerinin bozulduğunu, hiç uyuyamadıklarını ve sürekli ağladıklarını bir türlü susturamadığını belirtti. Çocuklarının aç kaldığını, yemeklerinin ve sularının bittiğini, komşularından bazen bazı şeyler alabildiğini belirtti. Evin bahçesine çıktıklarında silah sıkıldığını, çok korktuklarını söyledi.

Nur mahallesinde bir yurttaş; bebek olan yeğeni için süt bulmakta zorlandığını, süt almak için evinden birkaç kez çıktığını, her çıktığında kurşunların hedefi olduğunu ve şans eseri öldürülmediğini söyledi.

Nur mahallesinde bir yurttaş; Bünyamin adlı 13 yaşındaki çocuk keskin nişancılar tarafından vurulduktan sonra, tekrar üzerine gidilip yakın mesafeden ateş edilerek öldürüldü, dedi

Nur mahallesinde bir yurttaş; "Annem diyaliz hastası, defalarca ambulansı aradım gelmediler. Her tarafı şişti. Bugün (12 Eylül 2015) de aradım gelmediler. Annemi nasıl hastaneye götüreceğim ben?" dedi.

Yafes Mahallesi,

Yafes mahallesinde konuştuğumuz bir sağlık personeli;

Sadece fiziki olarak iyi olduklarını, kendisiyle birlikte tüm Cizre halkının ruh sağlığının bozulduğunu belirtti. 8 gün boyunca işe gidemediğini, hasta ve yaralılara müdahalede bulunamadığını belirtti. Bazen sokağa zorunlu çıktığımızda da sağa sola ateş edilmek suretiyle korkutulduklarını ve belki de şans eseri hayatta kalabildiklerini söyledi. Dün İl Sağlık Müdürlüğü çağrı yaptı, tüm sağlık personeli yarından itibaren işlerine gitsinler diye. Ama bugün de sağlık ocakları kapalı. Korkuyoruz, işe gidemedik. 8 gün boyunca hiç kimse ne hastaneye gitti ne de sağlık merkezlerine başvurdu, yalan söylüyorlar. Hiçbir doktor çalışmadı mesela, dedi.

Yafes mahallesinde bir yurttaş; dışarıdan gelen Özel Harekat Polislerinin Kız Kuran Kursu ve Kız Yurdunda konakladıklarını, her iki yerin de çatılarına keskin nişancıların konumlandırıldığını ve mahallede kim yürür ve evlerinden dışarı çıkarsa ateş edildiğini belirtti. Tüm kepenkler kapalıydı. Tüm marketler, lokantalar ve eczaneler kapalıydı.

Yafes mahallesinde 2 vatandaşın yaralandığı 2 vatandaşın da yaşamını yitirdiği belirtildi.

ŞIRNAK'IN CİZRE İLÇESİNDE
04.09.2015 TARİHİNDE BAŞLAYAN ve 12.09.2015 TARİHİNDE SONA EREN
SOKAĞA ÇIKMA YASAĞI VE MEYDANA GELEN HAK İHLALLERİ
İNCELEME RAPORU

55-60 yaşlarında 7 çocuk annesi bir kadının vurularak öldürüldüğü belirtildi (kadının sağ alt memede kurşun giriş yeri varmış).

Yafes mahallesinde bir yurttaş; 17-18 yaşlarında bir gencin de keskin nişancılar tarafından vurulduğunu, hastaneye götürülmek istendiğini, ancak 5 dakika sonra yaşamını yitirdiğini belirtmiştir.

Yafes mahallesinde bir yurttaş; “Mahallede dışarıda gençler vardı, bir genç yere yığıldı, yanına koştuk. Bacağının yan tarafından vurulmuştu. 112 Ambulansını aradık. Gelemeyeceklerini söylediler, biz de alıp evine götürdük. Bombaları 10 metre aralarla sokaklara atıyorlardı. Her sokağa mesela 3 bomba atılıyordu; biri sokağın sonuna, biri ortasına, biri de başına atılıyordu. Bombalar nereye çarpsa infilak ediyordu. Yani o an sokakta kim varsa yaralanıyor ya da ölüyordu.” dedi.

Yine bir yurttaş; dün gece (11.09.2015) saat 23 ile 03 arasında paletli tanklarla Yafes mahallesi vuruldu.

Görüşmeler sonucunda ulaşılan tespitler;

**8 gün boyunca sokağa çıkma yasağı uygulanması Cizre halkının tümünde sağlığa ulaşımı engellemiştir.*

**Yaralılara 112 Acil Sağlık Hizmetleri Ambulansı hizmet vermemiştir.*

**Tüm eczaneler kapalı olduğundan dolayı, vatandaşların Acil ve/veya Kronik hastalıklardan dolayı ilaca ulaşması mümkün olmamıştır.*

**Özellikle Nur mahallesi başta olmak üzere birçok yerde yeraltı su şebekesi patlamıştır; yeraltı kanalizasyon ve su şebekesinin karışma riski yüksektir. Bu durumda halk sağlığı ciddi anlamda etkilenecektir.*

**Çöplerin toplanmamasından dolayı bulaşıcı hastalık riski söz konusudur.*

**Ölen/Öldürülen hayvan leşlerinin 8 gün beklemesinden dolayı bulaşıcı hastalık riski söz konusudur.*

**Havadaki ağır barut ve biber gazı kokusundan dolayı Kronik Akciğer Hastalarının etkilendiği görülmüştür.*

**Cizre'de bulunan 8 Aile Sağlığı Merkezi'nin hepsi 8 gün boyunca kapalı kalmıştır. 35 Aile Hekiminin tümü işe gidememiş, sağlık hizmeti sunamamıştır. Halkın sağlığa erişimi 8 gün boyunca askıya alınmıştır. İncelemenin yapıldığı gün de tüm ASM'ler kapalıydı.*

**Hiçbir çocuğa aşı yapılmamıştır. Mevcut tüm aşular elektrik kesintilerinden dolayı bozulmuştur.*

**Hiçbir şekilde koruyucu sağlık hizmeti sunulmamıştır.*

**Cizre Devlet Hastanesi'ne tüm vatandaşların başvuru yaptığı yönündeki açıklamalar,*

ŞIRNAK'IN CİZRE İLÇESİNDE
04.09.2015 TARİHİNDE BAŞLAYAN ve 12.09.2015 TARİHİNDE SONA EREN
SOKAĞA ÇIKMA YASAĞI VE MEYDANA GELEN HAK İHLALLERİ
İNCELEME RAPORU

Cizre'deki vatandaşların söylemleri ile yalanlanmıştır.

**Cizre Devlet Hastanesi'nde Çocuk Uzmanı (Pediatri) yoktur ve çocuk hastaların uzmanlarca sağlık hizmeti alması söz konusu değildir.*

**İlçedeki tek tıp merkezi olan Özel Cizre Tıp Merkezi 8 gün boyunca kapalı kalmıştır. İncelemelerin yapıldığı gün de Merkez hizmet verememekteydi.*

**Resmi prosedürlerle gönüllü hizmet vermek isteyen hekim ve diğer sağlık personelleri engellenmiştir.*

**İlçede özellikle Pediatri, Kadın Hastalıkları ve Doğum, Dahiliye, Genel Cerrahi ve Psikiyatri uzmanlarının ilçede verilemeyen sağlık hizmetlerinin birikmesinden dolayı takviye edilmesi gerekmektedir.*

HEYETİN İZLENİMLERİ

12 Eylül 2015 tarihinde heyetin ilçeye gidişi sırasında, ilçeye 25 kilometre mesafede Nusaybin istikametine doğru 10.30 ila 11.30 saatleri arasında, siyah camlı beyaz renkli 8 ila 10 adet arasında olduğu tahmin edilen midibüs araçları, yoğun koruma altında seyir halinde iken görülmüştür. Midibüslerle şehirden ayrılanların, operasyonel faaliyet sırasında görevlendirilen Özel Harekat mensuplarının olabileceği ve bu tür operasyonel faaliyetlerde dışarıdan özel birliklerin getirildikleri şüphesi, heyetimizde oluşmuştur. Bu durum daha önce açıklanan Silvan ve Silopi raporlarında yer alan iddiaları destekler niteliktedir.

Heyetimiz Cudi, Nur ve Yafes mahalleleri başta olmak üzere Cizre ilçesinde bulunan mahallelerin adeta savaş alanı andıran bir görüntü içerisinde olduğu izlenimini edinmiştir. Sokak giriş-çıkışlarında siperlerin ve hendeklerin oluşturulduğunu, sokak giriş-çıkışlarının perdelerle kapatıldığını, ev ve işyerlerinin tamamına yakınının olaylardan zarar gördüğünü, birçoğunun şu an oturulamaz halde olduğunu, çatışmada kullanılan mermi ve artıklar ile mühimmat parçalarının halen sokaklarda bulunduğunu gözlemlenmiştir.

Heyetimiz ilçede bulunduğu esnada GSM operatörlerinden hiçbir tanesinin çalışmadığını gözlemlemiştir.

İlan edilen ve 8 gün devam eden sokağa çıkma yasağının, ilanda belirtilen şekilde yurttaşların can ve mal güvenliğinin korunması amacıyla değil, haberleşme özgürlüğünün engellenmesi ile birlikte tam tersine uygulamaya dönüşmüş olduğunu gözlemlemiştir.

Sokağa çıkma yasağının belediye hizmetlerini de kapsayıcı şekilde uygulanmasının şehirde yoğun bir çöp birikmesine yol açtığı; kanalizasyon, yol, su, çöp toplama gibi hizmetlerin aksamasının ve devamlılığının sağlanamamasının toplum sağlığı açısından ciddi bir tehlike oluşturduğu gözlemlenmiştir.

Ayrıca sokağa çıkma yasağı süresi boyunca İHD Şırnak Şubesi şu gözlemlerde bulunmuştur;

ŞIRNAK'IN CİZRE İLÇESİNDE
04.09.2015 TARİHİNDE BAŞLAYAN ve 12.09.2015 TARİHİNDE SONA EREN
SOKAĞA ÇIKMA YASAĞI VE MEYDANA GELEN HAK İHLALLERİ
İNCELEME RAPORU

- *Ezan okunmasına ve Cuma namazı kılınmasına izin verilmemiştir.
- *HDP ve DBP ilçe binalarının kapıları kırılarak duvarlarına yüzlerce kurşun isabet etmiştir.
- *Yüzlerce ev, kurşun ve havan toplarıyla kullanılmaz hale gelmiştir.
- *Doğum hastaları, evde doğum yapmak zorunda kalmıştır.
- *Yaşamını yitiren çocuklar derin dondurucuda günlerce tutulmuştur. Yaşı büyük olanlar ise, temin edilmesi durumunda üzerine buz petleri konularak cesedinin kokması önlenmiştir.
- *Polis araçlarında mehter marşları çalınmış, yüksek sesle halka dinletilmiş ve 'ermeni dölleri' vb. ayrımcı ve hakaret içeren anonslar yapılmıştır.
- *Kaymakamlık, okul, yurt, hastane vs. resmi kurumlara özel hareketçiler yerleştirilmiş, buralar karargâh gibi kullanılmıştır.
- *Duvarlarda 'Türk İntikam Tugayları' imzalı 'TC Burada' yazılı sloganlar görülmüştür.
- *Mahallelerde güvercinlerin başlarının kopartıldığı ve birçok hayvanın kurşunlanarak öldürüldüğü bilgisine ulaşılmıştır.

TESPİT VE KANAATLER

1. Şırnak Valiliği tarafından 04 Eylül 2015 tarihinde, kentın Cizre ilçesine yönelik süresiz sokağa çıkma yasağı ilan edilmiş, duyuruyu takip eden saatler içerisinde güvenlik güçleri tarafından ağır silahlarla geniş kapsamlı bir operasyon gerçekleştirilmiştir. Operasyon süresi içerisinde ilçede elektrik, su ve mobil şebekelerde kesintiler yapılmış, acil ihtiyaç malzemelerinin karşılanabildiği fırın ve eczane gibi alışveriş alanları yurttaşların erişimine kapatılmıştır. Sokağa çıkma yasağı 8 gün sürmüş ve 12 Eylül 2015 tarihinde sabah Saat 07.00'de sona ermiştir.
2. Heyet olarak yapılan incelemeler sonucunda operasyonun gerçekleştiği alanların sivil yerleşim alanı olması bakımından, operasyon hazırlıklarının sivil yurttaşların can ve mal güvenliğini dikkate alacak şekilde organize edilmediği, operasyon sırasında güvenlik güçlerinin aşırı güç kullanımına başvurduğu ve ağır insan hakları ihlallerinin meydana geldiği kanaatine ulaşılmıştır. Heyetimizin tespitlerine göre, 8 günlük sokağa çıkma yasağı süresince çoğunluğu ateşli silah yaralanması olmak üzere ve acil tedavi hizmetlerine erişememeleri nedeniyle toplamda 22 yurttaş yaşamını yitirmiştir.
3. Operasyon süresi içerisinde sivil yurttaşların, operasyona iştirak eden güvenlik güçleri tarafından hedef gözeterek şekilde ateşli silahlarla vurdukları, vurulan yurttaşların sağlık ocağı, hastane gibi tıbbi tedavi alanlarına erişim çabalarının ve yurttaşlar tarafından çağrılan acil servis görevlilerinin mahalleye girişlerinin güvenlik güçleri tarafından engellendiği tanık beyanları ile tespit edilmiştir.

ŞIRNAK'IN CİZRE İLÇESİNDE
04.09.2015 TARİHİNDE BAŞLAYAN ve 12.09.2015 TARİHİNDE SONA EREN
SOKAĞA ÇIKMA YASAĞI VE MEYDANA GELEN HAK İHLALLERİ
İNCELEME RAPORU

4. Tıbbi alanlarına erişimi engellenen yaralı yurttaşların, hijyen ve ilaç sıkıntısı sorunu ile birlikte evlerde tedavi edilmeye çalışıldığı, bunun sonucunda yaralı yurttaşların tedaviye cevap vermeyerek yaşamını yitirdiği, kimi yurttaşların ise olay yerinde vurulduğu anda yaşamını yitirdikleri tanık beyanları ile tespit edilmiştir. Ayrıca sokağa çıkma yasağının bitiminden sonra bile, yaralı yurttaşların can güvenliği nedeniyle hastanelere gitmeye çekindikleri ve tedavilerinin evlerde devam ettiği bilgisine ulaşılmıştır.
5. Operasyon sırasında birçok yurttaşın ev ve işyerlerinin zarar gördüğü, birçok vatandaşın can ve mal güvenliklerinin bulunmaması nedeni ile evlerini ve işyerlerini terk ederek ilçe dışına çıkmak zorunda bırakıldığı, tanık beyanları ile tespit edilmiştir.
6. Heyetimiz tarafından, operasyon sırasında güvenlik güçlerinin, suçlu-şüpheli-masum ayrımı yapmaksızın çevreye sivil yurttaşları hedef gözeterek ateş açması fiilinin, iç güvenlik paketi ile yürürlüğe giren yasaların güvenlik güçlerine ve mülki amirlere tanınan yeni yetkilerin bir sonucu olarak sirayet ettiği kanaatine ulaşılmıştır.
7. Yapılan operasyonun hangi amaçla yapıldığı heyetimizce tespit edilememiştir. Zira sokağa çıkma yasağı duyurusundaki örgüt üyelerinin yakalanması amacı karşısında operasyon sonrası herhangi bir değerlendirme yapılmamıştır. Bu durumda da operasyonun aslında halka yönelik bir saldırı, korkutma, tehdit ve yıldırma niteliğinde olduğu kanaatine ulaşılmıştır.

ÖNERİLER

1. Heyetimiz, olayların gerçekleşme sebebi ve oluş şekline bakmaksızın, sivilleri hedef alan ve yaşam hakkı ihlali başta olmak üzere ağır insan hakları ihlaline neden olan saldırıları kınamaktadır. Olayların bütün boyutları ile açığa çıkarılması amacıyla etkin bir soruşturma başlatılmasını talep etmektedir.
2. Heyetimiz, operasyon sırasında ve sonrasında güvenlik güçlerinin sivil yurttaşların can ve mal güvenliğini tehdit eden uygulamaları ile ilgili adli ve idari soruşturmaların derhal başlatılması ve bu soruşturmalar süresince ilgili personel ve amirlerinin açığa alınmasını önermektedir.
3. Yapılan operasyonlar neticesinde heyetimizce yapılan gözlem ve incelemelerde, kişilerin konutlarında ciddi tahribatlar olduğu gözlemlenmiştir. Yapılan operasyon neticesinde kişilerin mülkiyetlerine ciddi zararlar verilerek Anayasanın 35. maddesi ihlal edilmiştir. Bu çerçevede kişilerin mülkiyet hakkına getirilen bu zararların derhal karşılanması gerekmektedir. Şırnak Valiliği tarafından bir zarar tespit komisyonu oluşturularak, olaylar sırasında yurttaşların yaşadığı maddi ve manevi mağduriyetleri karşılanmalıdır.
4. Heyetimiz, operasyonlar sırasında elektrik, su ve mobil şebekelerinde gerçekleştirilen kesintilerin yurttaşların iletişim haklarına getirilen bir kısıtlama ve hak ihlali olduğu kanaatindedir. Heyetimiz, kesintilerin hangi gerekçeyle hangi kurumun talimatı ile

ŞIRNAK'IN CİZRE İLÇESİNDE
04.09.2015 TARİHİNDE BAŞLAYAN ve 12.09.2015 TARİHİNDE SONA EREN
SOKAĞA ÇIKMA YASAĞI VE MEYDANA GELEN HAK İHLALLERİ
İNCELEME RAPORU

yapıldığı ve ilgili kurumların bu konudaki tasarruf yetkisini ne şekilde kullandığının kamuoyuna bir an önce açıklamasını talep etmektedir.

5. Heyetimiz, incelemede bulunduğu mahallelerde çöp birikintilerinin olası sağlık sorunlarına yol açabilecek bir mahiyet taşıdığını gözlemlemiştir. Heyetimiz, operasyon ve güvenlik gerekçesiyle çöplerin toplanamadığına ilişkin edindiği tanık beyanlarının dikkate alınmasını önermektedir.
6. Heyetimiz genel olarak çatışmalı süreç ile birlikte meydana gelen yaşam hakkı ihlallerindeki artışa dikkat çekmektedir. Bu sebeple, seçim hükümetini güvenlik politikalarından bir an önce vazgeçmeye ve taraflara da diyalog ve müzakereye dönülmesi çağrısında bulunmaktadır.